

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně JUDr. Janou Záviskou v právní věci

žalobce: **A. G.**,
st. příslušnost Ukrajina
t. č. Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty 234, 739 51 Vyšní Lhoty
zastoupeného Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

k žalobě ze dne 7. 3. 2018 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2018, č. j. OAM-6/LE-LE05-LE26-2018, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Odměna advokáta Mgr. Ladislava Barty **se určuje částkou 6 800 Kč**. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.
- V. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce žalobou doručenou osobně soudu dne 19. 3. 2018 brojí proti rozhodnutí

žalovaného Ministerstva vnitra ze dne 28. 2. 2018, č. j. OAM-6/LE-LE05-LE26-2018, kterým žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). Žalobce podal blanketní žalobu a současně požádal o ustanovení advokáta Mgr. Ladislava Bártý. Žádosti o ustanovení advokáta bylo vyhověno usnesením zdejšího soudu ze dne 23. března 2018, č. j. 62 Az 9/2018-21, přičemž současně byla ustanovenému advokátovi uložena povinnost doplnit blanketní žalobu. Advokát ve stanovené lhůtě žalobu doplnil o žalobní bod spočívající v nedostatečném vyhodnocení nebezpečí vážné újmy hrozící žalobci ze strany soukromých subjektů. Žalobce nesouhlasí s názorem žalovaného, že Ukrajina je schopna mu poskytnout dostatečnou ochranu před vážnou újmu hrozící ze strany třetích osob. Na Ukrajině v žádném případě nefunguje systém pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících způsobení vážné újmy. Odkazovaná informace MZV ČR ze dne 1. 4. 2014 nemůže obstát již pro svoji neaktuálnost a nelze pominout všeobecně známé informace o korupci u ukrajinských bezpečnostních složek i úřadů v případě, že tedy v domovském státě žalobce fakticky nefungují bezpečnostní složky, které jsou „do morku kosti“ zkaženy korupčním jednáním a z něj vyplývajícím nefunkčním a svévolným zneužíváním svého postavení a neplněním svých úkolů, je zcela nepřipadné požadovat po žalobci, aby využil žalovaným zmiňované prostředky ochrany proti hrozbě vážné újmy ze strany soukromých osob, a to již s ohledem na to, že by byl vystaven nebezpečí svévolného a nikoliv nestranného přístupu ze strany zkorumpovaných bezpečnostních složek. Samotná skutečnost, že žalobce byl již jednou trestán ukrajinským soudnictvím, samozřejmě nemůže nic změnit na tom, že nelze tvrdit, že by na Ukrajině existoval funkční a spolehlivý systém předcházení působení vážné újmy ze strany soukromých osob. Žalobce navrhl zrušit napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení a uložit žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 6 800 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta.

2. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě dne 6. 4. 2018 popřel oprávněnost žaloby, zdůraznil, že jmenovaný správní orgán připomíná, že dle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu platí, že původcem pronásledování je zásadně veřejná moc. Původcem pronásledování sice může být i soukromá osoba, to však pouze za předpokladu, že lze prokázat, že veřejná moc není schopna či ochotna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. K takovému závěru však také nelze v daném případě dospět, jelikož žadatel se na příslušné státní orgány v jeho zemi původu vůbec neobrátil, a to pouze proto, že byl přesvědčen, že by mu nepomohly, jelikož byl v minulosti trestán. Z citovaných informací přitom vyplývá, že policie na Ukrajině funguje standardně, přičemž žadatel byl za své jednání odsouzen k trestu odnětí svobody, který řádně vykonal a byl propuštěn na základě amnestie, není tedy důvod, aby jej policejní složky v zemi původu za to samé jednání dále jakkoli trestaly. Jak je také uvedeno v informacích, v případě pochybení lze podat stížnost proti postupu policejních složek u prokuratury, případně útvaru vnitřní kontroly konkrétního okrsku. Mezinárodní ochrana může být žadateli poskytnuta teprve v případě, kdy mu byla odeprána ochrana země jeho státní příslušnosti či tato ochrana nebyla ze strany příslušných státních orgánů poskytnuta v odpovídající míře. K tomu, aby mohl být učiněn takový závěr, je ovšem nutné, aby jmenovaný využil prostředků, které právní řád jeho vlasti k ochraně práv a svobod jednotlivce poskytuje. Správní orgán v případě výše jmenovaného posuzoval také otázku, zda mu v případě návratu do vlasti nehrozí vážní ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích

mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Na základě citovaných informačních zdrojů i skutečností obecně známých, např. ze zpravodajství běžně dostupných médií, je správní orgán nucen konstatovat, že na území Ukrajiny neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, jeho důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žadateli za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Z těchto informací totiž zcela jasně vyplývá, že není žádný důvod domnívat se, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace skutečně panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena, rozšířil i do dalších částí země. Konkrétně se jedná o ozbrojené střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v Doněcké a Luhaňské oblasti na východě Ukrajiny při hranicích s Ruskem. Ve zbytku země je bezpečnostní situace nezměněná a zcela stabilní. Jak bylo již výše uvedeno, žalobce pochází ze Zakarpatské oblasti na západě Ukrajiny, kde žil až do svého odjezdu z vlasti a kde dosud žije jeho rodina. Tato oblast je velmi vzdálená od oblasti ozbrojených střetů a tohoto západoukrajinského regionu se zmíněná zhoršená bezpečnostní situace vůbec netýká, jak potvrzují také citované zprávy OAMP a OHCHR. Navrhl žalobu zamítnout a vyslovil souhlas s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání.

3. Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu s odůvodněním, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany jmenovaného je jeho obava z věřitele, bývalého kamaráda a obchodního partnera, který po něm chce splatit dluh vzniklý při jejich společném podnikání. Žadatel neuvedl a ani správní orgán nezjistil žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žadateli hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, a to již proto, že trest smrti byl na Ukrajině zcela zrušen jak vyplývá ze zprávy organizace Amnesty International. Jmenovaný ve své žádosti uvedl, že mu na Ukrajině vyhrožoval jeho bývalý kamarád a obchodní partner, který po něm chtěl peníze na splacení dluhu, kterým jim jejich společným podnikáním vznikl. Co se týče tohoto tvrzení, podotýká správní orgán, že obecně platí, že takové potíže nemohou založit skutečně hrozící nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť průvodcem vážné újmy je zásadně veřejná moc, což v případě jmenovaného neplatí. Původcem vážné újmy může být i soukromá osoba, pouze však za předpokladu, že veřejná moc ovládající území daného státu není schopna či ochotna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před újmou. Žadatel opakovaně uvedl, že se obává jednání soukromé osoby, přičemž z materiálů shromážděných správním orgánem v tomto řízení vyplývá, že v případě poškození způsobeného trestnou činností ze strany soukromých osob na Ukrajině lze vyhledat pomoc u státních orgánů. Dále je také nutné odkázat na informaci MZV ČR č. j. 110105/2014-LPTP ze dne 1. 8. 2014, kde se uvádí, že na Ukrajině policejní orgány fungují standardně a proti případnému neadekvátnímu postupu policejních složek je možné podat stížnost, a to u prokuratury nebo útvaru vnitřní kontroly konkrétního policejního okrsku. Žadatel se tedy může účinně bránit vůči jakémukoliv nepatřičnému jednání jeho bývalého obchodního partnera, pokud opravdu pociťuje jím popisovanou vysokou míru obav. Mezinárodní ochrana pak může být žadateli poskytnuta teprve v případě, kdy mu byla odeprána ochrana země jeho státní příslušnosti či tato ochrana nebyla ze strany příslušných státních orgánů poskytnuta v odpovídající míře, což ovšem nelze v případě jmenovaného konstatovat, jelikož žadatel se na příslušné orgány ve své zemi původu vůbec neobrátil, a to pouze na základě své ničím nepodložené domněnky, že by mu policie nepomohla, protože

byl v minulosti trestán. Žadatel sám také uvedl, že byl na Ukrajině právoplatně trestán a odsouzen za své protiprávní jednání, byl ale po 2,5 letech propuštěn na základě amnestie a žádné další problémy s policií neměl, není tedy důvod, proč by měl být policejními složkami dále trestán za to samé jednání. Lze tedy konstatovat, že žadatel se naprosto nijak nepokusil řešit svou situaci v zemi původu, která by mu dle informací shromážděných správním orgánem byla schopna poskytnout ochranu. Žadatel je dospělým, plně právně způsobilým a praceschopným mužem a může se tedy usadit v kterékoli části Ukrajiny a vést tam zcela běžný život. Žadatel ohledně této možnosti pouze uvedl, že nikde jinde nikoho nemá a nemá se ke komu nastěhovat, což ovšem nemůže být považováno za překážku ve smyslu § 2 odst. 7 zákona o azylu. S ohledem na výše uvedené správní orgán uzavírá, že žadatel může k vyřešení své situace využít buď ochrany své země původu, nebo alternativy vnitřního přesídlení a usadit se v jiné, pro něj bezpečnější, části Ukrajiny.

4. Z obsahu správního spisu žalované soud zjistil, že žalobce dne 11. 1. 2018 podal žádost o azyl a jako důvod uvedl, že existuje hrozba jeho života kvůli velkým dluhům. Je mu vyhrožováno, už se to opakovalo několikrát. Schovává se, ale ti lidé mají velké kontakty s orgány činnými v trestním řízení a mohou ho nechat zavřít. Žádost podal v zařízení pro zajištění cizinců, kam byl umístěn za účelem správního vyhoštění na základě rozhodnutí Policie ČR ze dne 9. 1. 2018. Ke své žádosti dále při pohovoru dne 26. 1. 2018 uvedl, že Ukrajinu naposledy opustil v listopadu 2017, vycestoval na základě pasu a maďarské karty. Ukrajinu opustil kvůli dluhům, když mu věřitel vyhrožoval. Na Ukrajině již byl trestně stíhaný, byl zavřený, dostal 4 roky, odseděl si 2,5 roku. Byl odsouzen za to, že kupoval kradené zboží. Na policii o pomoc se neobrátil, protože by mu nepomohla. Peníze nemůže vrátit, protože tolik co dluží není schopen si vydělat, a to ani v České republice.
5. Součástí správního spisu jsou i informace o zemi původu, konkrétně Zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině vydaná Úřadem Vysokého komisaře OSN pro lidská práva 13. června 2017, zpráva o dodržování lidských práv v roce 2016 vydaná Ministerstvem zahraničních věcí Spojených států amerických 3. března 2017, výroční zpráva Amnesty International 2017 ze dne 22. února 2017, výroční zpráva Human Rights Watch z 12. ledna 2017, informace OAMP ze dne 24. července 2017 o situaci v zemi, informace MZV ČR ze dne 3. srpna 2017, č. j. 107318/2017-LPTP k situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, informace MZV ČR ze dne 3. června 2016, č. j. 103518/2016-LPTP k situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, informace MZV ČR ze dne 1. srpna 2014, č. j. 110105/2014-LPTP k politické situaci na Ukrajině po nástupu prezidenta Porošenka a o možnosti vyhledání pomoci v případě poškození způsobeného trestnou činností či porušováním práv a svobod a podání stížnosti proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci.
6. Krajský soud nejprve posoudil zákonné náležitosti žaloby a konstatoval, že žaloba byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž není žaloba ve smyslu § 68 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), nepřijatelná. Poté krajský soud přezkoumal důvodnost žaloby v souladu s ustanovením § 75 s.ř.s. v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované. Neshledal přitom vady, např.

podle § 76 odst. 2 s.ř.s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Žalobu neshledal důvodnou.

7. Žalobce přestřel jediný žalobní bod, a to nedostatečné vyhodnocení nebezpečí vážné újmy hrozící žalobci ze strany soukromých subjektů.
8. V ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, jsou stanoveny důvody pro udělení azylu. Podle tohoto ustanovení se azyl udělí, bude-li zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatnění politických práv a svobod, nebo má-li odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Žalobcem výše uvedený důvod v žádném případě nelze podřadit pod důvody pronásledování za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce sám popřel potíže se státními orgány, a pokud se týká jeho neshod se soukromou osobou, ani toto není podřaditelné pod ochranu dle uvedeného právního ustanovení, když navíc žalobce ani ve své vlasti se neobrátil o pomoc na státní orgány.
9. Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu, doplňková ochrana se udělí cizinci, který nespĺňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
10. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje
 - a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
11. Jako nedůvodný hodnotí krajský soud žalobní bod spatřovaný v nedostatečném vyhodnocení nebezpečí vážné újmy hrozící žalobci ze strany soukromých subjektů. Předně soud zdůrazňuje, že nelegální jednání soukromých osob, nelze bez dalšího přičítat státním orgánům Ukrajiny, jestliže se žalobce vůbec na státní orgány, zejména policii, o pomoc neobrátil. K výtce, že na Ukrajině bují korupce, a neexistuje funkční a spolehlivý systém předcházení působení vážné újmy ze strany soukromých osob, soud uvádí, že pouhá nespokojenost se situací v zemi původu, nemá-li žalobce sám osobní negativní zkušenosti, nezakládají azylový důvod. Až v okamžiku, že by skutečně státní orgány tiše podporovaly či alespoň tolerovaly násilné či jinak nelegální jednání soukromých osob vůči žalobci bez jakéhokoliv zásahu k jeho ochraně, by připadala do úvahy možnost nebezpečí vážné újmy. V případě žalobce však k takové situaci nedošlo. Žalobce neměl před odjezdem z Ukrajiny

žádné potíže se státními orgány, potíže s věřiteli neřešil žádným způsobem, neobrátil se o pomoc na policii či jiné orgány a jeho obava je jen na úrovni soukromé osoby. V návaznosti na uvedené má soud za to, že případné nezbytné vycestování z území České republiky nemůže v tomto konkrétním případě znamenat vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

12. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu, obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně situace v zemi původu soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a to i přes námitku žalobce ohledně informace MZV České republiky ze dne 1. 4. 2014. Žalovaný při posuzování oprávněnosti žádosti o mezinárodní ochranu použil 7 zpráv z různých informačních zdrojů, z toho šest zpráv z období roku 2016 a 2017. Z tohoto důvodu soud nepochybně aktuálnost informací o Ukrajině, i když jedna zpráva je z roku 2014. Jak vyplývá z obsahu spisu, žalobce byl seznámen s obsahem spisu, měl možnost se ke všem důkazům vyjádřit a nevzněl žádné námitky. Žalovaný v naprosto dostatečném rozsahu své rozhodnutí odůvodnil.
13. Soud dospěl k závěru, že žalovaný správní orgán se žádostí o mezinárodní ochranu zabýval zcela dostatečně z pohledu ustanovení § 12 až § 14a a § 14b zákona o azylu a své rozhodnutí v tomto směru přesvědčivě odůvodnil. Namítané zkrácení práv ve správním řízení soud neshledal.
14. Soud na závěr zdůrazňuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005-46). Udělení mezinárodní ochrany pak v žádném případě nelze „využívat“ k legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57).
15. Soud s ohledem na shora uvedené shledal žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
16. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. s tím, že úspěšný žalovaný se náhrady nákladů řízení vzdal.

17. Ustanovený advokát účtoval náhradu nákladů řízení v částce 6 800 Kč sestávající z odměny za dva úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí věci dle ust. § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. (dále jen advokátní tarif) a sepisu podání (doplnění žaloby) ve věci samé dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, přičemž tarifní hodnota úkonu dle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí 50 000 Kč a odměna za jeden úkon právní pomoci tak činí podle § 7 bodu 5 advokátního tarifu 3 100 Kč a paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč. Požadovaná částka byla advokátovi přiznána tak jak uvedeno v odst. IV. tohoto rozsudku.
18. Výrok V. je odůvodněn ustanovením § 35 odst. 9 s.ř.s., dle kterého hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování ustanovenému advokátovi platí stát.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 4. května 2018

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně